

श्रीअन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वांचल

२६ Purwanchal National Daily

◆ वर्ष : २६ ◆ अद्वक : ३०१ ◆ पृष्ठ ४ ◆ बिर्तमोड ◆ विसं. २०७८ असोज १४ गते बिहीबार (Thursday, September 30, 2021) नेपाल सम्बत् ११४१ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल्य रु : ५/- भारतमा भारु : ४/-

दमक कलीन पार्क

समावेशी विकास या अन्तर्राष्ट्रिय दबाब

भाषा, असोज १३। विश्वमा समावेशी आर्थिक वृद्धि को नारा गुञ्जिरहँदा नेपाल पनि यसबाट अलग रहन सक्दैन।

आर्थिक वृद्धि एवम् जनताको जीवन विकासमा समावेशी रूपमा गरिएको परिवर्तनले सकारात्मक परिणाम लाउने गर्दछ त्यसेले अन्तर्राष्ट्रिय शक्तिको दबावबन्द माथि उठेर नेपाली जनताको आवश्यकता सम्बोधन गर्दूँ सकारात्मको दायित्व हो।

चिनिया परियोजना वान बेल्ट वान रोड (ओविओआर) अन्तर्गत दमक कलीन पार्क निर्माणका लागि व्यवस्थित रूपमा जग्गा अधिग्रहण जनतावाट गर्नुपर्ने हो। प्रदेश १ को दमकमा करिब २१००

समाचार विश्लेषण

बिगाह जग्गाको अधिग्रहण गर्नुपर्नेछ र यस बापत अधिग्रहण गर्दा क्षतिपूर्ति दिवाउन हुन्छ। तर, यो हुन सकिरहेको छैन। जसले गर्वा जग्गाथानीले दमक औद्योगिक पार्क संघर्ष समिति गठन गरेर आन्दोलनको घोषणा गरिएको छन्।

भाषाको गौरादार र दमक नगरपालिकामा हजारौ बिगाह जमिनमा बन्न लागेको कलीन पार्कबाट जग्गा धनीहरूले न्यायोचित मुआज्बा प्राप्त न गरेकोले जग्गाको क्षतिपूर्ति बैज्ञानिक तवरले गर्नुपर्ने र समयमै पुनरावलोकन गर्न संघर्ष समितिले माग गरेको छ। साथै दमक कलीन पार्कको लागि आवश्यक जग्गा सरकारी समितिले सिफारिस गरेको दबेरेमा जग्गा दिन नसको जग्गाथानीले भन्ने आएका छन्।

ओद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन अधिकारी अधिकारी अनुसार मुआज्बा ख्यालगत अध्ययन गरी तय गरेको (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

मृत्यु भइसकेकाको सामाजिक सुरक्षा भत्ता लिएपछि...

उदयपुर, असोज १३।

उदयपुरको रामपुर ठाँसिला गाविसका तत्कालीन सचिव केशवप्रसाद आचार्यसहित पांच जनाविरुद्ध अखिलयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले आर्थिक अनियमिता गरेको अभियोगमा मुद्दा दर्ता गरेको छ।

उजुरीपश्चात् छानविन गर्दा रु. १६ लाख ४० हजार ५०० हिनार्मिना गरेको खुल आएको आयोगका प्रवतना नारायणप्रसाद रिसालले बताए। रिसालका अनुसार उक्त गाविसमा सात-आठ वर्षाधिक नै मृत्यु भइसकेकाको व्यक्तिका नाममा आर्थिक वर्ष २०६३/०६४ सालदेखि २०७१/०७२ सालसम्ममा बनावटी नाममा सामाजिक सुरक्षा भत्तावापतको रकम निकासा गरी अनियमितता गरेको देखियो।

मृत्यु भइसकेका व्यक्तिको दोहारो नाममा र बनावटी नाममा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वापतको रकम निकासा गरी आर्थिक अनियमितता गरेको भन्दै आचार्यसहित तत्कालीन गाविस सचिव लोके न्द्र कार्की, विशाल सुन्दास, माधवप्रसाद खतिवडा र पुष्पराज सिंगदेविरुद्ध अर्थत्यारले विशेष अदालतमा मुद्दा दर्ता गरेको हो।

तत्कालीन गाविस सचिवरुले मृत्यु दर्ता भएपश्चात् मृतकको सामाजिक सुरक्षा भत्ता वापतको भरपाइहान्नी कैफियत जनाई लगत कट्टा गर्नुपर्ने मृतक लाभग्राहीरुका नाममा साथै दोहारो नामको भरपाइ बनाएर ख्यालगत गरेको भन्दै अखिलयारमा उजुरी परेको थियो।

सरकारको कदमप्रति व्यवसायी असन्तुष्ट

भाषा, असोज १३। सरकाले पछिलो बजेटमार्फत ४० माइकोनभन्दा पातलो प्लास्टिकको 'उत्पादन, आयात, विक्री-वितरण र प्रयोगमा पूर्ण रूपमा प्रतिवर्त्त' लगाउने भनेको छ।

भाषा अन्तम साता नेपाल राजपत्रमा बन तथा बातावरण मन्वालयको निर्णयका रूपमा उक्त प्रतिवन्धवारेको सूचना प्रकाशित पनि गरिएको छ। तर, पातला

भाषा, असोज १३। सरकारी निर्णयले दैनिक जीवनमा 'व्यापक रूपमा' असर पने भन्दै त्यसलाई सच्चाउन व्यवसायीहरूले सरकारसंग माग गरेको छन्।

वातावरण मन्त्रालयका अधिकारीहरू आफूहरू निर्धारित व्यवसायीहरूले उद्योग नै धराशायी हुने बताएपछि त्यसका लागि केही समय दिनेबाटे साचाएको बताउँछन्। ४० माइकोन धेरै पातलो पनि होइना यसअधि हामीले ३० माइकोनको सीमा (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

बिरामीमध्ये

२७% लाई मुटुरोग

भाषा, असोज १३। शहरियामा वडी देखिने गरेको मुटुरोग खाहीरीकरणसंगै गाउँडामा पसेको छ। यातायात सञ्चालसंगै तयारी खानेकुरा गाउँ पुरेपछि यो समस्या गाउँ पसेको हो।

स्थानीय उत्पादन घट्टै जानु र गाउँमा पनि तयारी खानेकुरा खाने प्रचलन घट्टै गएपछि मुटुरोगको समस्या गाउँगाउँमा देखिन थालेको विजहरूले बताएका छन्।

मुटुरोग विशेषज्ञ डा. प्रकाशराज रेग्मी यातयात सञ्चाल पुगेका ढाउमा तयारी खानेकुरा, धुमपान, मध्यमानजस्ता चिजले जीवनशैली विगारेको बताउँछन्। उनले भने- चाउल रेग्मी यातयात सञ्चालको गाउँपाल रेग्मीको छ। यातयात सञ्चालको खासै लक्षण नहुने हुँदा नियमित स्वास्थ्य परीक्षणसंगै व्यायाम गर्ने क्रम बढेको उनी बताउँछन्। मुटुरोगको खासै लक्षण नहुने हुँदा नियमित स्वास्थ्य परीक्षण आवश्यक हो।

पहिले-पहिले पहाडका मानिस लामो बाटो हिँड्नुपर्ने, कडा मेहनत गर्नुपर्ने भए पनि आजभाल गाउँ-गाउँमा द्याउर, मोटरसाइकल, गाडीको सुविधा हुँदा शरीरिक परीक्षण गर्ने प्रचलन बढेको छ। स्थानीय तहमा उत्पादन भएका त्यसलाई न्यून गुणस्तरका मरिदा सेवन गर्ने, तयारी खाना खाने, व्यायाम गर्ने, धुमपान र सुर्तीजन्य पदार्थको सेवनले गर्दा ग्रामीण क्षेत्रका युवामा मुटुरोगको उनी बताउँछन्।

दिलो भइसकेको हुने उनी बताउँछन्।

मुटुरोग विशेषज्ञ डा. ओमसूर्ति अनिल ग्रामीण क्षेत्रबाट पनि विरामी आउने गरेको बताउँछन्। अन्य कारायांयी आवेगामा आउने कारणले मुटुरोगको समस्या देखिने गरेको उनको भनाइ छ। उन्होंने भने- कुनै पनि जोखिम नदेखिएका व्यक्तिमा पनि रिसिका कारण हृदयघात भएर मृत्यु हुने गरेको छ। उन्होंने भने- रिसाहा व्यक्तिलाई मुटुरोगको धड्कन, रक्तसञ्चार र क्लिंड टेन्डेन्सीमा असर गाउँ। रिसाहा व्यक्तिलाई धेरै समस्या आउने जानाउने उनले यसलाई नियन्त्रण गर्नुपर्ने बताए।

सकारात्मक सोच राख्नु मुटुरोगको लागि महत्वपूर्ण रहेको उल्लेख गर्दै उनले भने- नकारात्मक करा दिमागमा हाती हुँदा हामो शरीरमा त्यसले विभिन्न किसिमका हार्मोन उत्पादन गर्दै, जसले रक्तसञ्चार प्रणालीमा असर गर्दै। चितरन मुटुरोगको चाउलाई विशेषज्ञ डा. शिख लौडारी प्रयोगका वर्ष विश्वमा ७९.९ मिलियन मानिसले मुटुरोगका कारण ज्यान गमाउने गरेको विश्व स्वास्थ्य सङ्झनको तथाङ्ग रहेको बताउँछन्। विश्वमा नसर्ने रोगका फलफूल प्रयोग गर्दैन्। ग्रामीण क्षेत्रमा समस्या आइसकेपछि मात्रै उपचारको खोजी गरिए त्यसले विश्वमा बताउँछन्।

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

चार जना युट्युबर पकाउ

भाषा, असोज १३। प्रहरी प्रधान कार्यालय साइबर व्यूरोले चार जना युट्युबरलाई पकाउ गरेको छ।

चरिव हत्या गर्ने भिडियो, अन्तवार्ता तथा फोटोसहितको विवरण प्रशारण गरेको आरोपमा चार जना युट्युबरलाई प्रहरीले पकाउ गरेको हो।

पकाउ पर्ने हरूमा दैनिक खबर च्यानलका सञ्चालक दादको तुलसी उपमानहानगरपालिका-१७ घर भई काठमाडौंको गोकार्णेश्वर वर्सने २१ वर्षीय प्रदीप भण्डारी, हरेक पलको खबर च्यानलका सञ्चालक नुवोकोटको सूर्यगढी गाउँपालिका-२ घोडादे घर भई काठमाडौं काठमाडौं यसलाई नामान्वयन भएको लाई विश्वमा बताउँछन्।

पकाउ पर्ने हरूमा काठमाडौं महानगरपालिका-१९ कलकी वस्ने चितवन भरतपर, महानगरपालिका-२९ जुगेली बतान भएका ३१ वर्षीय जीवन कार्की, सराईजुली बतान भएका ३१ वर्षीय जीवन कार्की र चितवन खैरेती नगरपालिका-३ बतान भएका ३१ वर्षीय युट्युब च्यानलका सञ्चालिका मोरकोले बेलवारी-१ घर भई पैसिकोला बस्ने पिलाला कार्की र मोर्डन अनलाइन अनलाइन टीमी युट्युब च्यानलका दोलखा मेलड गाउँपालिका-४ घर भई गोकार्णेश्वर वर्सने २४ वर्षीय रोधन तामाड छन्। उनीहरूलाई युट्युब च्यानलमार्फत महिलाहरूको चारिव हत्या गरेको आरोपमा पकाउ गरिएको साइबर व्यूरोका प्रवक्ता एसएसपी नवीन्द अर्यालिने जानकारी दिएका छन्।

पकाउ पर्ने हरूमा चार जनालाई जिल्ला अदालत काठमाडौंवाट स्पाद थप गरी मुद्दा दायर गरिएको अस्तिम पृष्ठमा बताए। चारिव हत्या हुने तथा इज्जत प्रतिष्ठामा आँच्चु पुर्याई घृणा फैलाउने सामर्थीहरू प्रशारण

प्रदेश १ मा २५३ कोरोना संक्रमित थपिए

भाषा, असोज १३। प्रदेश नं १ मा पछिलो २४ घण्टामा २५३ जनाको कोरोना सङ्क्रमित थपिएका छन्। एक हजार २८९ जनाको पीसीआर परीक्षण गर्न थाए १९२ तथा ४३० जनाको एन्टिजेन परीक्षण गर्दा ६९ जनामा कोरोना सङ्क्रमण देखिएको सामाजिक विकास मन्त्रालयले जनाएको छ।

मन्त्रालयका अनुसार पीसीआर परीक्षणका क्रममा भाषामा ७०, मोरडमा ६८, सुनसरीमा ३७, इलाममा ६, पाँचखालमा चार, संखुवासभामा तीन, धनकुटामा दुई तथा ताप्लेजुङ र तेह्रथुमा एक एक जनामा सङ्क्रमण पुष्टि भएको हो। स्थानीय पालिका अनुसार भाषामा विर्तामोडमा १५, भद्रपुर र कन्ताइमा १२/१२, मैचीनगारमा आठ, दमकमा अर्बन्दारामा ६, हाल्दिवारी र बुद्धशान्तिमा तीन तीन, बाहुदीमा दुई तथा शिवसताही र भाषा गाउँउन्नावामा एक/एक सङ्क्रमित थपिएका छन्।

यस्तै मौरडको विमानस्थलमा ८८, परीक्षणित चरेमा १२, सुन्दरेहाँचा र वेलवारीमा ६/६, लेटाड र उर्तावारीमा दुई/दुई तथा खुंडीगाङ्गा र कटहरीमा एक एक, सुनसरीको इटहरीमा २२, धरानमा ६, दुवीमा चार, इन्रुवा र रामधुनीमा २२, दुवी दुवी, गढीमा एक, इलामको चुलाचुमीमा तीन, इलाम नारपालिकामा दुई र सूयोग्यमा एक, पाँचखालका फिदिमा २२, फाल्नानद र स्थानीय तत्त्व नव्हुलेका एक एक, सङ्खुवासभामा खुंडीवामा, मादी र स्थानीय तह नव्हुलेका एक एक, धनकुटाको धनकुटा नगरपालिका र पाँचखालमा एक/एक, ताप्लेजुङ र तेह्रथुमा एक/एक जनामा सङ्क्रमण पुष्टि भएको मन्त्रालयले जनाएको छ।

प्रदेशमा ७७ महिलाहरूमध्ये ११६ जना सङ्क्रमणमुक्त भएको छन्। सो वर्धिता दुई महिलासहित तीन जनाको मृत्यु भएको मन्त्रालयले जनाएको छ।

सडक किनाररै पार्किङ

भाषा, असोज १३। भाषामाको प्रमुख व्यापारिक केन्द्र सडकमा व्यवस्थित पार्किङ स्थल नहुँदा सडक किनार नै पार्किङस्थल बनेको छ।

जसकाकारण चार लेनको सडकको करिव आग भाग सावरीसाधन पार्किङस्थलका रुपमा प्रयोग भइरहेको छ। बजार क्षेत्रमा चार लेनको ठूलो सडक बनेपनि सोको प्रत्याभिन्न हुनसकेको छैन। सडक किनारमा मोटरसाइकलदेखि मालवाहक ट्रकसमेत पार्किङ गरेर राखिए सडक खुम्चिए गएको छ। सडक चारलेनको भए पनि आग भाग अव्यवस्थित पार्किङले तै चर्चेको छ। जसले गर्न बेला-बेलामा सडकमा ट्राफिक जाम हुने गरेको छ।

सडक किनारमा सावरीसाधन रोक्नुको विकल्प छैन- कामको सिलसिलामा भद्रपुराल टर्विमोड आएका आदित्य औडेल भन्दन- पार्किङ लेने छैन, सडक किनारमा मोटरसाइकल नराखेर कहाँ राख्नु? विर्तामोडको भद्रपुर रोड मात्र बुझाइ बुझाइ पठाउने गरिरहेको छ। अट्री गर्नेलाई

रोडलगायतका साना-ठूला भित्री सडक समेतको अवस्था भिन्न छैन। सडक क्षेत्रको आधा सडक नै ढाक्ने राई सावरीसाधन पार्किङ गरिर्दा सोही सडकमा हिँड्ने यारीले समेत सास्ती भोदै आएका छ।

विर्तामोडमा साना-ठूला दर्जन्नै व्यापारिक प्रतिष्ठान खुलेका छैन। बजार क्षेत्रको सडक किनारमा स्टर्टरसाइकलका व्यापारिक प्रयोजनका ठूला-ठूला घर बनेका छैन। तर, अधिकाश स्थानमा पार्किङको व्यवस्था छैन। भए पनि सानो र संघर्षो छ। विर्तामोडमा पार्किङ समस्या रहेको जिल्ला ट्राफिक प्रग्रह कार्यालय भाषाका प्रमुख निषेच चापागाई बताउँदैन्। विर्तामोडमा पार्किङ डक्का लागि छुड्दै द्व्यवस्था नभएकाले दुर्घटनाको जोखिम बढेको छैन।

सडक किनारमा सावरीसाधन रोक्नुको विकल्प छैन- कामको सिलसिलामा भद्रपुराल टर्विमोड आएका आदित्य औडेल भन्दन- पार्किङ लेने छैन, सडक किनारमा मोटरसाइकल नराखेर कहाँ राख्नु? विर्तामोडको भद्रपुर रोड मात्र बुझाइ बुझाइ बुझाइ पठाउने गरिरहेको छ। अट्री गर्नेलाई

रोडलगायतका साना-ठूला भित्री सडक समेतको अवस्था भिन्न छैन। सडक क्षेत्रको आधा सडक नै ढाक्ने राई सावरीसाधन पार्किङ गरिर्दा सोही सडकमा हिँड्ने यारीले समेत सास्ती भोदै आएका छ।

विर्तामोडमा साना-ठूला दर्जन्नै व्यापारिक प्रतिष्ठान खुलेका छैन। बजार क्षेत्रको सडक किनारमा स्टर्टरसाइकलका व्यापारिक प्रयोजनका ठूला-ठूला घर बनेका छैन। तर, अधिकाश स्थानमा पार्किङको व्यवस्था छैन। भए पनि सानो र संघर्षो छ। विर्तामोडमा पार्किङ समस्या रहेको जिल्ला ट्राफिक प्रग्रह कार्यालय भाषाका प्रमुख निषेच चापागाई बताउँदैन्। विर्तामोडमा पार्किङ डक्का लागि छुड्दै द्व्यवस्था नभएकाले दुर्घटनाको जोखिम बढेको छैन।

सडक किनारमा सावरीसाधन रोक्नुको विकल्प छैन- कामको सिलसिलामा भद्रपुराल टर्विमोड आएका आदित्य औडेल भन्दन- पार्किङ लेने छैन, सडक किनारमा मोटरसाइकल नराखेर कहाँ राख्नु? विर्तामोडको भद्रपुर रोड मात्र बुझाइ बुझाइ बुझाइ पठाउने गरिरहेको छ। अट्री गर्नेलाई

रोडलगायतका साना-ठूला भित्री सडक समेतको अवस्था भिन्न छैन। सडक क्षेत्रको आधा सडक नै ढाक्ने राई सावरीसाधन पार्किङ गरिर्दा सोही सडकमा हिँड्ने यारीले समेत सास्ती भोदै आएका छ।

विर्तामोडमा साना-ठूला दर्जन्नै व्यापारिक प्रतिष्ठान खुलेका छैन। बजार क्षेत्रको सडक किनारमा स्टर्टरसाइकलका व्यापारिक प्रयोजनका ठूला-ठूला घर बनेका छैन। तर, अधिकाश स्थानमा पार्किङको व्यवस्था छैन। भए पनि सानो र संघर्षो छ। विर्तामोडमा पार्किङ समस्या रहेको जिल्ला ट्राफिक प्रग्रह कार्यालय भाषाका प्रमुख निषेच चापागाई बताउँदैन्। विर्तामोडमा पार्किङ डक्का लागि छुड्दै द्व्यवस्था नभएकाले दुर्घटनाको जोखिम बढेको छैन।

सडक किनारमा सावरीसाधन रोक्नुको विकल्प छैन- कामको सिलसिलामा भद्रपुराल टर्विमोड आएका आदित्य औडेल भन्दन- पार्किङ लेने छैन, सडक किनारमा मोटरसाइकल नराखेर कहाँ राख्नु? विर्तामोडको भद्रपुर रोड मात्र बुझाइ बुझाइ बुझाइ पठाउने गरिरहेको छ। अट्री गर्नेलाई

रोडलगायतका साना-ठूला भित्री सडक समेतको अवस्था भिन्न छैन। सडक क्षेत्रको आधा सडक नै ढाक्ने राई सावरीसाधन पार्किङ गरिर्दा सोही सडकमा हिँड्ने यारीले समेत सास्ती भोदै आएका छ।

विर्तामोडमा साना-ठूला दर्जन्नै व्यापारिक प्रतिष्ठान खुलेका छैन। बजार क्षेत्रको सडक किनारमा स्टर्टरसाइकलका व्यापारिक प्रयोजनका ठूला-ठूला घर बनेका छैन। तर, अधिकाश स्थानमा पार्किङको व्यवस्था छैन। भए पनि सानो र संघर्षो छ। विर्तामोडमा पार्किङ समस्या रहेको जिल्ला ट्राफिक प्रग्रह कार्यालय भाषाका प्रमुख निषेच चापागाई बताउँदैन्। विर्तामोडमा पार्किङ डक्का लागि छुड्दै द्व्यवस्था नभएकाले दुर्घटनाको जोखिम बढेको छैन।

सडक किनारमा सावरीसाधन रोक्नुको विकल्प छैन- कामको सिलसिलामा भद्रपुराल टर्विमोड आएका आदित्य औडेल भन्दन- पार्किङ लेने छैन, सडक किनारमा मोटरसाइकल नराखेर कहाँ राख्नु? विर्तामोडको भद्रपुर रोड मात्र बुझाइ बुझाइ बुझाइ पठाउने गरिरहेको छ। अट्री गर्नेलाई

रोडलगायतका साना-ठूला भित्री सडक समेतको अवस्था भिन्न छैन। सडक क्षेत्रको आधा सडक नै ढाक्ने राई सावरीसाधन पार्किङ गरिर्दा सोही सडकमा हिँड्ने यारीले समेत सास्ती भोदै आएका छ।

विर्तामोडमा साना-ठूला दर्जन्नै व्यापारिक प्रतिष्ठान खुलेका छैन। बजार क्षेत्रको सडक किनारमा स्टर्टरसाइकलका व्यापारिक प्रयोजनका ठूला-ठूला घर बनेका छैन। तर, अधिकाश स्थानमा पार्किङको व्यवस्था छैन। भए पनि सानो र संघर्षो छ। विर्तामोडमा पार्किङ समस्या रहेको जिल्ला ट्राफिक प्रग्रह कार्यालय भाषाका प्रमुख निषेच चापागाई बताउँदैन्। विर्तामोडमा पार्किङ डक्का लागि छुड्दै द्व्यवस्था नभएकाले दुर्घटनाको जोखिम बढेको छैन।

सडक किनारमा सावरीसाधन रोक्नुको विकल्प छैन- कामको सिलसिलामा भद्रपुराल टर्विमोड आएका आदित्य औडेल भन्दन- पार्किङ लेने छैन, सडक किनारमा मोटरसाइकल नराखेर कहाँ राख्नु? विर्तामोडको भद्रपुर रोड मात्र बुझाइ बुझाइ बुझाइ पठाउने गरिरहेको छ। अट्री गर्नेलाई

रोडलगायतका साना-ठूला भित्री सडक समेतको अवस्था भिन्न छैन। सडक क्षेत्रको आधा सडक नै ढाक्ने राई सावरीसाधन पार्किङ गरिर्दा सोही सडकमा हिँड्ने यारीले समेत सास्ती भोदै आएका छ।

विर्तामोडमा साना-ठूला दर्जन्नै व्यापारिक प्रतिष्ठान खुलेका छैन। बजार क्षेत्रको सडक किनारमा स्टर्टरसाइकलका व्यापारिक प्रयोजनका ठूला-ठूला घर बनेका छैन। तर, अधिकाश स्थानमा पार्किङको व्यवस्था छैन। भए पनि सानो र संघर्षो छ। विर्तामोडमा पार्किङ समस्या रहेको जिल्ला ट्राफिक प्रग्रह कार्यालय भाषाका प्रमुख निषेच चापागाई बताउँदैन्। विर्तामोडमा पार्किङ डक्का लागि छुड्दै द्व्यवस्था नभएकाले दुर्घटनाको जोखिम बढेको छैन।

सडक किनारमा सावरीसाधन रोक्नुको विकल्प छैन- कामको सिलसिलाम

वैदेशिक रोजगारको आकर्षण

विप्रेण राष्ट्रिय आमदानीको मुख्य स्रोत भएको छ यसबेला । सदम युवाशक्तिलाई पराई देश पठाएर विप्रेणको आशा र भरोसामा बाँच्नु परिवार र सतामा बल्सहरूको नियमितता नै बोको छ । अनेक सम्भावनाहरूको खोजी गरेर आत्मनिर्भर बल्ने प्रयास गर्नुभन्दा विप्रेण आप्रवाह रोजनु सरकारको प्राथमिकता भएपछि स्वावलम्बन औष्ठे भक्ति हुने नै भयो । देश र जनताका लागि दुर्भाग्यपूर्ण यो अवस्थाले दुबैको श्रीमुद्दि सम्भव छैन । युवा जनशक्तिको पलायनले एकत्रित देशमा विद्यामान साधन स्रोत खेर गएको छ भने अर्कातिर परिवर्भरतालाई बढाएको छ ।

त्यसैगरी समाज र परिवारिक जीवन खण्डन हुने क्रम बढेर गएको छ । शरीरदेखिको आदर्श परिवार, समाजको हार्दिकता, सद्भाव, सहिष्णुता, एकता र प्रेम कमजोर हुँदै गएको छ । सामुहिकता र परस्परको गहिरो भावानामक सम्बन्ध पनि खण्डित भइरेको छ । जनशक्तिको अभावमा उर्वर जमिन बाँकिएको छ र देशमा आश्रित जनसंख्या मात्रै बाँकी रहेको अवस्था छ ।

देश विकासको मूल आधार राजनीतिक स्थिरता हो । त्यसकै लागि सर्वो नेपालीले वर्तिदान दिएको पनि भनिन्छ । तर, दलहरूको अभिष्ट केवल सत्ता प्राप्ति र त्यसको सुरक्षामा केन्द्रीत हुँदा न स्थिरता छ न त सर्वज्ञीण विकासको आधार तथार गरिएको छ । जसरी पनि सत्तामा पुँजे र सत्तामा पुँजिएको छ र देशमा आश्रित जनसंख्या मात्रै बाँकी रहेको अवस्था छ ।

त्यसकै परिणामले विकृति, विसङ्गि र भट्टाचार्य हुँकिएर जन आकोश बन्दोस, सरकारबिरुद्ध नखियोस भनेर शायद सरकारको ध्यान वैदेशिक रोजगार प्रवर्द्धनमा केन्द्रीत भएको छ ।

तर, विगत दुई वर्षाङ्गी चीनबाट शुरू भएको कोभिन्ड महामारीले विश्वलाई गाँजेपछि भने परिस्थिति भिन्न हुन पुग्यो । रोजगारीकै लागि भिन्न जलवायु र जटिलताका बीच मलेसिया, दुबई, कतार, कुवेत लगायतका खाडी मुलकमा मात्रै साढे चार लाख नेपाली युवा जाने गरेका थिए ।

तर, कोभिडले त्याँको जीवन नै प्रभावित भएपछि वेरोजगार बन्दकाहरू कष्टकर जीवन बिताउन बाध्य भए ।

यसबेला खाडी मुख्य समाजी न्यून हुँदै गएपछि नेपाली कामदारको माग गर्न थालेका छन् ।

विपद आँदो कामदारको जीवन रक्षा गर्न नसक्ने र सहजतामा बोलाउने तिनको व्यवहार हास्यो हित अनुकूल हैन र होइन पनि । तर, सरकार नै युवाशक्तिलाई बिदेशको प्रवण्ड जर्मनीमा पसिना बगाउन प्रेरित गर्द भने आम्भो देशको विकास कसरी सम्बन्ध होला ।

यसबेला वैदेशिक रोजगार फेरि सुचारू गरिएको छ । दैनिक पन्थ सब्य जनाभन्दा बढीले श्रम स्वीकृति लिन थालेका छन् ।

कोभिडका कारण बन्द भएका वैदेशिक रोजगारीमा पठाउने व्यवसायीहरू उत्साहित भएका छन् ।

अम्र कार्यालयमा श्रम स्वीकृति माज्न जानेहरूको भीडले हास्त्रो बायताको प्रमाण दिइहोको छ । थेरै नेपालीको जलत्व बोकेको मलेसियाले त्याँको कृषि क्षेत्रका लागि नेपाली कामदार मागेको छ भने दुबईले सुरक्षा गाड र जौदोगिक मजदुर खोजेको छ । कोभिडले रोकिएको विप्रेणको आप्रवाहले फेरि गरि गति लिने सरकारको अपेक्षा पूरा त होला ।

तर, यसले परनिर्भरताको भन्द दूलू खाडल बनाउँदै भन्ने विरिन्न होइन ।

यदि सरकार र राजनीतिक दलमा रहनेहरू देश र जनताप्रति जिम्मेवार छन् भने सक्षम तथा सक्रिय युवाशक्ति स्वेदेशमै उत्पादनभूतक कार्य गर्ने वातावरण लिमाण गर्नुपर्छ । यसले मात्र आत्मनिर्भर, स्वावलम्बी र बलियो समाज लिमाण गर्द ।

डा. राजकुमार भट्टराई

के तपाईंलाई तपाईंको मनले सबैथोक गर्न दिएको छ ? मेरो मनले त भलाई थोक नार्थे को खवर पठाएन् । नरोको हुँदो हो त म के-के मात्र गर्ने थिएँ होला । घर परिवार, नातागातो, छर्छिमेक, साथीभाइ जसले जे भने पनि मेरो मनले मानिन्दै भए वा ठीक ठानी दिने भए म ती सबैको व्यारो हुने थिएँ होला । विद्यार्थीले चाहे जाति नै नम्र दिन मन मानेको भए विद्यार्थीको व्यारो हुने थिएँ । हाँकिमले जे काम आह्ने विद्यार्थीलाई तपाईंको व्यारो हुने थिएँ होला । अनी कुनै नेताको युग्मान गाउँदै उसैको वरिपरि उमिरहन मनले मानेको थियो भने मेरो पनि तातुमा आलू फल्ने थियो । यस्ता अनेक थिकाका अवस्थामा मेरो मनले नरोको भए मेरो कताहल भलो हुने थियो होला । तर, के गर्नु मेरो मन, मेरो खलनामा छैन । उसले जातजाती लाग्नाले त्यतैत्यते लाम्पुर्ने रहेछ । कहिनेकाहाँ उसको विपरीत लाग्नाहाल्यो भने त यसले के-के मात्रै गर्दैन । आफैलाई उक्स-मुक्स गराउँछ, पिरोल थाल्छ, र कैले कैले त प फलुवा मात्र नप्थए ।

आप्मो मनलाई आफै अधीकामा राख्नु पर्छ, मनको अधिनामा आफू हुनु हुँदैन भन्ने उदेश चाहिँ मैले केटाकेटीदेखिको नै पाको हो । रिमाल पण्डितले सिनान्धको पुराणा यहाँ उपदेश दिँदै गेरोको बेलामा 'मनलाई कसरी आप्मो अधिनामा राख्नु सोकिन्छ पण्डित जी ?' भनेर सोधेको पनि हो तर, डहाँले दिएको जावाफ मैले बुझी सकिन । बुझका लागि पण्डितजीसँग जिझी पनि गर्ने त पार लाग्नान । आफै मनलाई अधिनामा राख्ने उपर्युक्त तथाँ गर्न पो हताहरू हुन थाल्यो । त्यो हताहरू धेरै कुरा गरायो तर तिनको परिणाम भने मनले देखेकोभन्दा एकदै फरक भए ।

परिणाम एकदै फरक बनाउने रहस्य थाह भए, आफै मनको केटी हुनु नपर्न भन्ने थियो गर्ने । त्यो रहस्यको दुजो लागाउ असै तपारोका बाल्लो र चक्रवर्तीको खेतीलाई बुबाको मनले सादून सकेन्छ ।

मैले मेरो हजुरबुवालाई देखन भने पाइन । तर, बुबाले मलाई हजुरबुवाको भने कुरा सुधाइ दहनुह्यै । हजुर फरक-फरक क्षेत्रका भेटीए । कुनै पठाना हजुर-नामसँग सम्बन्धित थिए, कुनै खानपिनसँग थिए, कुनै उद्योग-व्यापारमा थिए, कुनै कुरु-कुरु-बस्यंग थिए । त्यो लोभको सीमा नै रहेन । त्यस्तै, बुबाले पनि हजुरबुवाले भनेको कुरा मानेन धान बसन आएको भए त म पनि शाहरिया हुने थिएँ, भट्टभटे कुदाएर धेरैपछि त लोभको सीमा नै रहेन । त्यो धेरैपछि भनेको कुरा मानेन धान बसन आएको भए त म पनि शाहरिया हुने थिएँ । समय बित्दै गयो, मधेस र पहाडको आवत-जावत बद्धन थाल्यो, मेरो मनलाई पनि धरानको बिजुली बत्ती र मधेसको सम्थर जपिमले लोभाउन थाल्यो । विस्तारै बुबाको मन पनि फेरियो र भनुभयो तैलाई परेको खेतो नै ज न त, जे

ल्याउने र लैजाने साधन भएको बेलामा ती राईले कुनै एक जनालाई त्यस्तो मुद्दा परेको खवर पठाएन् । हजुरबुवाले कुनै उपायले धनकुटा गोडा (राणा सासम कालीन प्रशासनिक निकाय ?) मा बिन्ती चढाइदिना ती राईलाई निर्देश भएको हुक्म बस भएल । त्यसको बदलामा ती राईले भितालाई दिनु भेर सोच्चा मध्यमलामा कही बिधा जिम्मा दिने भएल । तर, हजुरबुवाले चाहे जिम्मा दिने भएल त बाह्यालामा ती राईलाई निर्देश भएको हुक्म बस भएल ।

ओलो उम्मल राईले यसैग-संगै मधेसमा जिम्मिनको महत्व पनि बद्धन थालेछ । हजुरबुवालाई पनि पहाडको जिम्मिनभन्दा मधेसको जिम्मा नै बढीहाँ पुँछ भन्ने लागेल । धरानमा बस्ने र चक्रघटीमा खेती गर्ने निधो गेरेर बुबासँग बसाइँ सनै कुरा गर्नु भएल, तर बुबाको मन पहाडका आप्मा रैकर जग्गा-जिम्मा र निजी वन-जल्लालाई छुँटी सकेन्छ । त्यो दीक्षण पूर्वी मोहाडाको दाँडो, त्यसमांग धर्मालाई अलगै घर, घर वरिपरि बारी, बारीसँगको खेत, खेतमुनिको सल्लेरी बन र तिनै खेत,

जति जमिन किन्न सकिन्छ अब पहाडमा नकिनेर मधेस मै किन्नैला । बुबाको यस्तो भनाइहो भेर सोच्चा घर बिश्वासीर र सद्भार्नाको साम्याधार नाम्भानी आउला भने आशले नबुझाउँहुँ दैनेह ।

मलाई ती सुकून्मासीर र सद्भार्नाको साम्याधार होला । तर, विस्तारै अप्मान आप्मा भेर बिश्वासीर र यस्तो भनाइहो आउला भने आशले २०८८ सालोदैन २०४३ सालसम्म नाम्भानी राम्रामा सातो ।

छ विकास जग्गासँगका दूला-दूला सपना त हिँदिया हिँदै देखन थालै । तर, विस्तारै जग्गा पाउने छाँटांकै चाहिँ बिधाइ देखन थालै ।

गोपाल दाइ यसैग-संगै भेर बिश्वासीर र यस्तो भनाइहो आउला भने आशले २०४४/४५ सालसम्म निरामित खाना खाने क्रमामा त्यहाँ देखन थालै ।

एकलासको घर, घेरेको नै भन्ने देखन थालै । तर, विस्तारै जग्गा भेर बिश्वासीर र यस्तो भनाइहो आउला भने आशले २०४५ सालसम्म निरामित खाना खाने क्रमामा त्यहाँ देखन थालै ।

यस्तो भनाइहो आउला भने आशले २०४६ सालसम्म निरामित खाना खाने क्रमामा त्यहाँ देखन थालै ।

यस्तो भनाइहो आउला भने आशले २०४७ सालसम्म निरामित खाना खाने क्रमामा त्यहाँ देखन थालै ।

</

